Doç. Dr. Coşkun Küçüközmen

Yeni akım eğitim ve öğretim sistemi

coskunkucukozmen@ekonomik-cozum.com.tr

Haziran aynın son haftasında iki konferansa katıldım. İlki Bursa'da "Yöneylem Araştırması ve Endüstri Mühendisliği 34. Ulusal Kongresi"ydi. Diğeri ise İzmir Ekonomi Üniversitesi (İEÜ) tarafından düzenlenen "Yükseköğretimde Teknoloji Destekli Eğitim Uygulamaları Konferansı"ydı. Bursa'da düzenlenen konferansın açış konuşmacılarından Maureen Barcic (Director of Cooperative Education, University of Pittsburgh, Swanson School of Engineering) ilginç bir konuşma yaptı. Müşterek eğitim (cooperative education) olarak Türkçeye çevirebileceğimiz eğitim çerçevesinde üniversiteye adımını atan mühendislik öğrencilerinin ilk yıldan itibaren sektörle yakın temas halinde olduğunu ve her yarıyıl mutlaka uygulamalı dersler aldıklarını ve bu dersleri de yerinde (şirkette/fabrikada) aldıklarını söyledi. Bu şekilde öğrencilerin not ortalamalarının diğer öğrencilere kıyasla daha yüksek olduğunu ve ilk işe giriş maaşlarının daha fazla olduğunu ifade etti. İEÜ tarafından düzenlenen konferansta geniş bir yelpaze olmasına rağmen ilgimi en çok harmanlanmış eğitim (blended learning) konusu çekti. Her iki konferansın ortak noktası geleneksel eğitim kalıplarının dışına çıkılmasının önemi ve sonuçları üzerineydi.

National Geographic Dergisi'nin Ağustos/2012 sayısında Yeni Akım Okullar konulu bir araştırma yayınlandı (Akdoğan Özkan). Yazımızın başlığına da ilham kaynağı olan bu yazı aynen şöyle başlıyor: "Bir zamanlar hepimiz siyah önlüklere mecburduk. 90'lı yılların başında siyah önlük zorunluluğu kalktı, ama kıyafetlerdeki esneklik, müfredata pek yansımadı". Söz konusu yazıda yer alan bir diğer tespit ise "eğitimin özgür bir alanda serpilmesi gerektiğini düşünen ve çoğu bir diploma ya da sertifika içermeyen yeni akım okulların, hem çeşitliliğinde hem de sayısında son yıllarda ciddi bir artış var" tespiti.

Tüm bu süreçler ister istemez eğitim ve öğretimin okullardan, sınıflardan ve sıralardan kurtarılarak farklı mecralara kaydırılmasının sağlayacağı faydalar üzerine odaklanılmasına neden oluyor. Eğitim ve öğretimi okul dışına kaydırmak ya da en azından okul içinde farklı ortamlar oluşturarak vermek gerçekten yararlı mı? Fark yaratıyor mu? Bu sorunun cevabını tüm bilim dalları ya da alanlar için genelleştirerek evet ya da hayır diye vermek mümkün değil. Söz konusu alana göre değişkenlik gösterebilen bu tür yaklaşımların belli bir maliyet ve sorumluluğu olduğu unutulmamalı. Her bir alan için önerilecek yerler olmakla birlikte sınıf ortamı bana göre eğitimin olmazsa olmazları arasında. Hoca ile yüz yüze temas çok önemli, empatinin ve otoritenin varlığı sınıfı bir arada tutabiliyor, tartışma ortamını destekleyebiliyor.

İşin bir diğer boyutu ticari cazibesi. Khan Akademi'nin kurucusu Salman Khan bu işin getirisinin %1000 olduğunu söylüyor (Forbes, November/2012). Öğrenim sürecinde öğretmenin ve öğrencinin neye ihtiyaç duyduğunu ve duyabileceğini hem ergonomik hem de içerik bakımından sağlayabilmek işin püf noktası. Girişimciler içinse bu alan mükemmel bir getiri kaynağı.

İş böyle olunca eğitim, öğretim ticaret ve dolayısıyla daha fazla kâr elde etmeye yönelik bir rekabet kendini hemen hissettiriyor. Bu işten nemalanmak isteyen girişimcilerin işe hemen koyulmaları beraberinde hüsranı da getiriyor. Zira bu sürecin en önemli stratejisi uzun vadeli düşünebilmek ve yarının ihtiyaçlarını bugünden tasarlayıp harekete geçebilmek üzerine kurulu.

Financial Times Gazetesi'nin Wealth Eki (Summer 2014) Güney Kore'nin "okuryazarlık kaldıracı (literacy leverage)" yoluyla kitap basım sektörünü destekleyerek bu konuda da ciddi bir uluslararası piyasaya sahip olma yönündeki çabasını anlatıyor. Bu işin merkezi Seul'e karayoluyla bir saatlik uzaklıkta olan Paju Bookcity. Kore'nin kitap ticaret merkezi olarak adlandırılan Paju'da okuma festivali de yapılıyor. Kore Kültür Bakanı "Kore gibi küçük bir ülkede ekonomik gücü ya da askeri gücü artırmaya çalışmanın sınırlı başarı getireceğini ve kültürel gücün temel hedefleri olduğunu" vurgulaması da bu bağlamda kayda değer bir açıklama. Koreli roman yazarı Hwang Sok-yong ise hükümetin okuryazarlık dünyasına yapacağı en büyük katkının bu süreci desteklemesi ve müdahale etmemesi olduğunu önemle vurguluyor.

Tüm bu süreçler ilkokuldan üniversitelere kadar birçok eğitim kurumunu yakından ilgilendiriyor. Bu konuda elimde gerçekten zengin sayılabilecek kitap ve makale koleksiyonu mevcut ve sırası geldikçe yine bu satırlardan sizlerle paylaşacağım.